

JONGEREN WILLEN TOEKOMST AANPAKKEN, MAAR GELOVEN NIET MEER IN POLITIEK

Jeugd leeft in angst door terreur en opwarming aarde

VAN ONZE REDACTEUR
MAARTEN GOETHALS

BRUSSEL | De constante dreiging van een terroristische aanslag, het uitbreken van levensgevaarlijke virussen die in geen tijd de wereld rondgaan, de recente migrantencrisis: de westerse samenleving staat langs alle kanten onder druk en dat maakt jongvolwassenen onzeker en ronduit pessimistisch. Belgische twintigers en dertigers 'geloven niet langer in de vooruitgang van de samenleving, maar in de structurele neergang', zegt Mark Elchardus. 'De angst regeert.'

Vandaag verschijnt *Voorbij het Narratief van Neergang*, het nieuwe boek van de bekende Brusselse socioloog Elchardus. Het lijvige werk, gebaseerd op tweeduizend gesprekken met Vlaamse, Waalse en Brusselse jongvolwassenen en afgenomen eind 2013, schetst een somber, om niet te zeggen een gitzwart mens- en wereldbeeld.

Ecologisch gezien: 92,1 procent denkt dat de opwarming van de aarde steeds meer rampen zal veroorzaken, zoals overstromingen of droogte. Economisch gezien: 89,4 procent vreest dat bedrijven massaal wegtrekken naar lagelonenlanden, ten koste van de werkgelegenheid in België. Waardoor, in een kettingreactie, de druk op de sociale zekerheid stijgt en waardoor, in een poging om de oplopende kosten te beperken, de pensioenen dalen, althans volgens negentig procent van de bevroegden.

'De mondialisering en het openstellen van de grenzen wekken maar weinig vertrouwen', constateert Elchardus, die niet verbaasd is door de resultaten. 'Globalisering voelt al langer als een bedreiging aan en ondermijnt het gevoel van maakbaarheid: het idee dat mensen bewaam zijn om eigenhandig een samenleving in elkaar te boksen.' Maar de huidige samenleving, die blijkbaar weinig goeds doet vermoeden voor later, gaat daarentegen het verschil tussen arm en rijk alleen maar groter laten worden (volgens 82,8 procent), gaat mensen nog langer doen werken (zegt 78,8 procent) en gaat de sociale zekerheid afbreken waardoor meer mensen onder de armoedegrens sukkelen (vermoedt 78 procent). Zeven op de tien denken in de toekomst ook twee jobs te moeten uitoefenen om te overleven.

Godsdienstoorlog

Met het vrije verkeer van goederen en mensen kijken jonge Belgen ook met argusogen naar de instroom van migranten, en dan vooral moslims. De relatie tussen die laatste (kampend met een negatieve perceptie door de gruw-

Vlaamse en Waalse twintigers en dertigers zien de toekomst zwart in en vrezen het ergste: natuurrampen door de opwarming van de aarde, een afbouw van sociale en economische rechten, en gewelddadige godsdienstoorlogen met moslims. 'En de politiek boezemt al lang geen vertrouwen meer in', zegt socioloog Mark Elchardus.

len van Islamitische Staat) en de rest van Europa, gaat volgens zeventig procent van de jonge Belgen gekenmerkt worden door gewelddadige conflicten. 'De jeugd vreest nieuwe godsdienstoorlogen door een gebrekkige integratie', zegt Elchardus. 'En ook omgekeerd: in de groep van de moslims gelooft het merendeel dat het nooit goed komt.' Bijna zeventig procent van de Belgen voorspelt ook meer terroristische aanslagen en slachtoffers.

Beter dan de ouders

Dat wijdverspreid en rotsvast geloof dat alles naar de knoppen gaat, typeert de socioloog als *declinisme*, een Engelstalige term afkomstig van Samuel Huntington, de Amerikaanse auteur die bekendheid verwierf met de these van de 'botsende beschavingen'. En toch. Ondanks die negatieve

Ondanks de negatieve gevoelens boert driekwart van de geïnterviewden goed

gevoelens boert driekwart van de geïnterviewden goed. 'De huidige generatie van 25- en 35-plussers heeft het sociaaleconomisch minstens even goed als hun ouders en zien, geheel gewettigd trouwens, hun persoonlijke toekomst erg optimistisch in', zegt Elchardus. 'Maar zodra hun blik naar de buitenwereld gericht is, verandert hun geloofstoestand, mede door de media.'

Prometheus

Elchardus, die al langer onderzoek voert naar de wereld van jongeren, spreekt over de 'Prometheusgeneratie', naar de Griekse held die het vuur van de goden op de Olympus stal om het te schenken aan de mensheid die gehuld was in duisternis.

Maar Zeus, kwaad en ontzet om zoveel branie en lef, strafte Prometheus door hem vast te ketenen aan een berg, waar een gier elke dag zijn lever kwam uitpikken die nadien teruggroeide.

'De Belgische jongeren liggen vast aan de ketenen van de angst. Ze willen de toekomst wel aanpakken. Dat vuur brandt, maar ze geloven niet meer in collectieve oplossingen, in de politiek. Dat vooruitzicht doet pijnlijk aan.'

